

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/144/117/93

OPINIE O SPRAWIE ADAMA HODYSZA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 1993

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W najgorętszym okresie kampanii wyborczej dużo miejsca w środkach przekazu zajęła nie związana z samą kampanią sprawa dymisji szefa gdańskiego UOP, majora Adama Hodysza. Dlatego też w sondażu przeprowadzonym w przededniu wyborów¹ zapytaliśmy respondentów o ich zdanie na ten temat.

Stopień poinformowania

O dymisji Adama Hodysza słyszało 52% ankietowanych osób. Dla porównania podajemy dane dotyczące poinformowania o podobnej w swej istocie sprawie pułkownika Ryszarda Kuklińskiego, badanej jesienią 1992 roku, gdy była ona również szeroko dyskutowana.

Tabela 1 w procentach

Wskazania respondentów	Czy słyszał o sprawie	
	Ryszarda Kuklińskiego (8-11.10.92)	Adama Hodysza (17-18.09.93)
Tak	59	52
Nie	41	48

Zainteresowanie osobą Adama Hodysza można określić jako duże, gdyż słyszało o nim niewiele mniej osób niż o Ryszardzie Kuklińskim. Tymczasem w latach osiemdziesiątych sprawa Kuklińskiego była dłuższy czas szeroko nagłaśniana.

Znacznie częściej o dymisji Hodysza słyszeli mężczyźni niż kobiety, częściej także mieszkańcy miast (szczególnie dużych) niż wsi. Stopień poinformowania w tej kwestii różnie

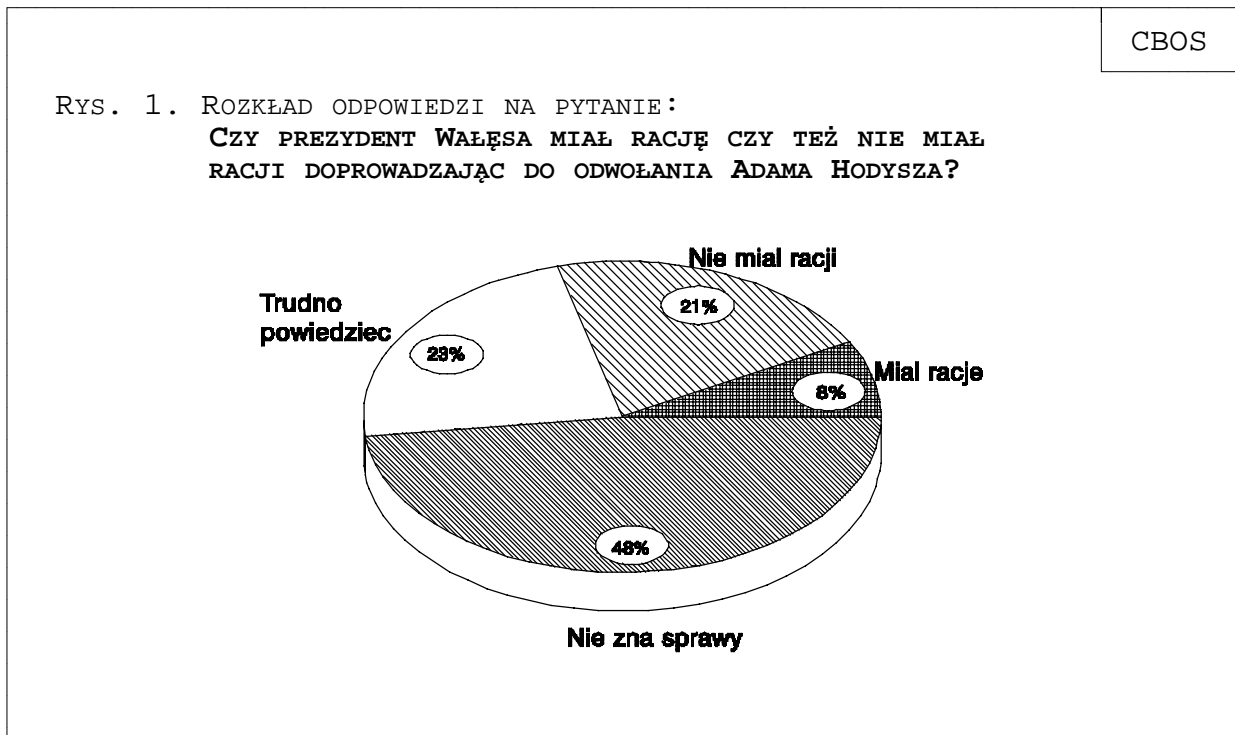
¹ Sondaż "Wybory do parlamentu. Wrzesień '93"(2) zrealizowano w dniach 17-18 września 1993 r. na 1160-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

wraz z wykształceniem. Najmniejszy jest on wśród rolników i robotników niewykwalifikowanych, największy - wśród inteligencji. Najwięcej poinformowanych osób było wśród respondentów deklarujących duże zainteresowanie polityką, ale i wśród osób nie interesujących się polityką co trzeci badany słyszał o tej sprawie.

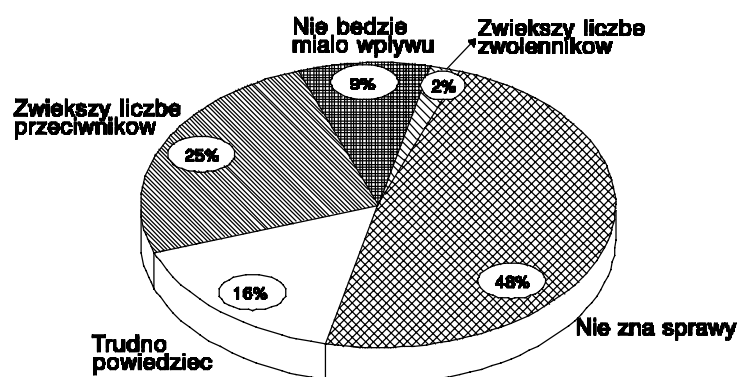
Ocena sprawy

Respondentów, którzy słyszeli o dymisji Adama Hodysza, pytano następnie o ocenę decyzji, na podstawie której został odwołany ze stanowiska, a także o ocenę jego postawy w okresie PRL.

Wśród poinformowanych osób zdecydowanie przeważa opinia, że Lech Wałęsa nie miał racji doprowadzając do odwołania Adama Hodysza oraz że posunięcie to zwiększy liczbę przeciwników prezydenta. Na rysunkach przedstawiamy opinie o tych sprawach wśród ogółu badanych.



RYS. 2. ROZKŁAD ODPOWIEDZI NA PYTANIE:
**CZY ODWOŁANIE ADAMA HODYSZA ZE STANOWISKA SZEFA
 GDAŃSKIEGO UOP ZWIĘKSZY LICZBĘ ZWOLENNIKÓW
 CZY PRZECIWNIKÓW PREZYDENTA?**



Ocena postawy Adama Hodysza

Badanych, którzy słyszeli o sprawie dymisji Adama Hodysza, zapytano także o ocenę jego postawy w kategoriach "bohater - zdrajca". Identyczne pytanie zadane zostało swego czasu w odniesieniu do pułkownika Kuklińskiego. Ponieważ istnieje pewne podobieństwo w charakterze ich działalności i jej publicznych określeniach, przypominamy równocześnie oceny dotyczące Ryszarda Kuklińskiego.

Tabela 2

w procentach

Uważam go	Wskazania dotyczące	
	Ryszarda Kuklińskiego (N=671)	Adama Hodysza (N=597)
- zdecydowanie za bohatera	4	5
- raczej za bohatera	16	19
- raczej za zdrajcę	23	5
- zdecydowanie za zdrajcę	18	2
Trudno powiedzieć	39	69

Wyniki badań wskazują, że badanym było znacznie trudniej ocenić w kategoriach "bohater - zdrajca" postępowanie Hodysza niż Kuklińskiego. Jednak ci, którzy się na taką ocenę działalności Hodysza zdecydowali, ponad trzykrotnie częściej wybierali oceny pozytywne niż negatywne. Natomiast w przypadku Kuklińskiego oceny negatywne występowały dwukrotnie częściej niż pozytywne. Na różnicę tę zapewne miało wpływ to, że Kukliński współpracował z obcym państwem, podczas gdy Hodysz z polską opozycją.

W tabeli 3 zamieszczono oceny działalności Adama Hodysza powiązane z przynależnością związkową badanych przed wprowadzeniem stanu wojennego.

Tabela 3

w procentach

Przynależność związkowa 12 grudnia '81	Ocena działalności Adama Hodysza		
	bohater	zdrajca	trudno powiedzieć
NSZZ "Solidarność"	31	5	64
Związki "branżowe"	17	12	71
Nie należał(a)	23	6	72

Z danych tych wynika, że respondenci, którzy w 1981 roku byli członkami "Solidarności", prawie dwa razy częściej niż pozostali badani pozytywnie oceniają działalność Adama Hodysza. Jednak nawet wśród członków tzw. wówczas związków branżowych, a więc przeciwników "Solidarności", oceny pozytywne występują częściej niż negatywne.

W różnych kategoriach społeczno-zawodowych negatywne oceny działalności Adama Hodysza rozkładają się mniej więcej równo. Natomiast pozytywnie rzadziej niż inni oceniali go rolnicy i osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą. Oni też najczęściej powstrzymywali się od oceny.

* * *

Dymisja Adama Hodysza miała dość szeroki oddźwięk społeczny, skoro słyszało o niej niewiele mniej ludzi niż o pułkowniku Kuklińskim. Zdecydowanie przeważa pogląd, że prezydent nie miał w tej sprawie racji i że przysporzy mu ona przeciwników.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy słyszał(a) Pan(i) o sprawie Adama Hodysza? (%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	52	48	1155
Płeć			
Mężczyźni	61	39	529
Kobiety	44	56	626
Wiek			
do 24 lat	34	66	108
25-34	45	55	176
35-44	56	44	274
45-54	61	39	179
55-64	56	44	203
65 lat i więcej	48	52	214
Miejsce zamieszkania			
Wieś	40	60	447
Miasto do 20 tys.	48	52	139
od 21 do 100 tys.	56	44	218
101-500 tys.	66	34	188
501 tys.i więcej mieszk.	66	34	162
Region			
Północny	56	44	151
Zachodni	56	44	106
Środkowozachodni	48	52	157
Środkowy	57	43	214
Wschodni	52	48	142
Południowo-wschodni	41	59	181
Południowo-zachodni	53	47	203
Wykształcenie			
Podstawowe	41	59	453
Zasadnicze zawodowe	45	55	291
Średnie	63	37	328
Wyższe	87	13	82
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	80	20	67
Prac.umysł.niż.szczebła	61	39	100
Pracownicy fiz.- umysł.	37	63	50
Robotnicy wykwalifikowani	53	47	111
Robotnicy niewykwalifik.	38	62	73
Rolnicy	38	62	111
Prywatni przedsiębiorcy	61	39	45
Bierni zawodowo			
Renciści i emeryci	54	46	413
Uczniowie i studenci	60	40	30
Bezrobotni	43	57	86
Gospodynie domowe i inni	46	54	67
Dochody na jedną osobę			
Poniżej 500 tys.zł	33	67	86
500 tys. - 999 tys.	41	59	266
1000 tys. - 1499 tys.	46	54	292
1500 tys. - 1999 tys.	58	42	208
2000 tys. i powyżej	73	27	262
Ocena własnych war. mater.			
Złe	45	55	624
Średnie	59	41	389
Dobre	59	41	143
Zainteresowanie polityką			
Duże	84	16	156
Średnie	62	38	509
Małe lub żadne	31	69	490
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	56	44	59
Raz w tygodniu	47	53	694
Kilka razy w roku	54	46	279
W ogóle nie uczestniczy	70	30	121
Poglądy polityczne			
Lewica	63	37	237
Centrum	55	45	311
Prawica	69	31	259
Trudno powiedzieć	28	72	346

Tabela 2. Jeśli słydzł(a) Pan(i) o Adamie Hodyszu, to czy uważa go Pan(i) za bohatera czy za zdrajcę?

(%)

	Bohater	Zdrajca	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	6	70	591
Płeć				
Mężczyźni	27	7	66	320
Kobiety	19	6	75	272
Wiek				
do 24 lat	25	4	71	36
25-34	30	4	66	78
35-44	15	6	78	153
45-54	25	8	66	108
55-64	28	6	66	113
65 lat i więcej	24	8	69	103
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	7	74	176
Miasto do 20 tys.	28	11	60	66
od 21 do 100 tys.	27	7	66	121
101-500 tys.	24	3	73	122
501 tys. i więcej mieszk.	25	5	70	106
Region				
Północny	22	7	71	85
Zachodni	33	13	54	59
Środkowozachodni	21	11	68	75
Środkowy	31	5	64	121
Wschodni	14	7	78	73
Południowo-wschodni	18	5	76	73
Południowo-zachodni	23	1	77	104
Wykształcenie				
Podstawowe	22	5	72	184
Zasadnicze zawodowe	30	6	64	131
Średnie	19	7	73	206
Wyższe	27	7	65	71
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	20	8	72	54
Prac. umysł. niż. szczebla	23	8	69	61
Pracownicy fiz.- umysł.	27	2	71	19
Robotnicy wykwalifikowani	23	9	68	58
Robotnicy niewykwalifik.	17	7	76	26
Rolnicy	13	9	77	42
Prywatni przedsiębiorcy	9	11	80	27
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	28	6	66	222
Uczniowie i studenci	17	8	75	18
Bezrobotni	35	0	65	35
Gospodynie domowe i inni	19	0	81	30
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	22	5	73	29
500 tys. - 999 tys.	20	7	73	108
1000 tys. - 1499 tys.	18	6	76	130
1500 tys. - 1999 tys.	26	4	71	121
2000 tys. i powyżej	29	8	63	191
Ocena własnych war. mater.				
Złe	27	5	68	279
Średnie	19	8	73	228
Dobre	24	8	68	85
Zainteresowanie polityką				
Duże	29	5	66	130
Średnie	25	9	67	311
Małe lub żadne	17	2	81	151
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	1	78	33
Raz w tygodniu	23	7	70	327
Kilka razy w roku	30	6	64	149
W ogóle nie uczestniczy	18	7	76	83
Poglądy polityczne				
Lewica	30	10	60	150
Centrum	22	3	75	168
Prawica	27	6	67	178
Trudno powiedzieć	10	6	84	95